

Project Terra – van databeheer naar energiebeheer

De Vlaamse overheid verbruikt veel energie. Dit kost handenvol geld en heeft bijkomend een grote klimaat- en milieu-impact. De opdracht van het Vlaams EnergieBedrijf (VEB) is om de energiekost te verlagen. Maar dat kost geld, en er zijn maar beperkte middelen beschikbaar. Het geld moet dus optimaal besteed worden. Daarom is een performante databank nodig, op basis van deze databank kunnen door combinatie van voorspellende datamining en open data de juiste projecten 'slim' gekozen worden.

In het kader van de projectoproep '**Radicaal Digitaal**' heeft het VEB daarom met enkele andere overheidsinstellingen met gelijkaardige interesse in een performante databank afgelopen lente het project 'Terra' opgestart. Onze partners in het project zijn **Ruimte Vlaanderen, Wonen Vlaanderen, Departement Informatie Vlaanderen/Agiv, Het Facilitair Bedrijf en het Vlaams EnergieAgentschap**. Het project is een open databank, waar permanent de meest actuele energiegerelateerde data inzitten. Op die manier wordt manuele interventie tot een minimum herleid: de kwaliteit en kracht van de databank zit in een automatische opbouw en onderhoud op basis van bestaande authentieke bronnen.

Maar het zou een gemiste kans zijn om het project te beperken tot energie, in overleg met de partners en stakeholders zijn tegelijk enkele andere opportuniteiten meegenomen. Het is de bedoeling om **een patrimonium- en energieregister voor overheden** uit te bouwen waar informatie over patrimonium, vastgoed en gronden van overheden gecentraliseerd wordt. Aanvullend gebruikt Wonen Vlaanderen en Ruimte Vlaanderen het proces om het 'Register Onbebouwde percelen' (ROP) te automatiseren.

Wat is de waarde van dit project?

Terra bundelt informatie van (semi)publieke entiteiten in een innovatieve databank. Al deze entiteiten en beleidsdomeinen (ruimte, wonen, zorg, onderwijs,...) kunnen de centrale bouwstenen gebruiken ter ondersteuning van hun beleid. Het project kijkt voorbij de grenzen van de centrale Vlaamse overheid. We nodigen lokale besturen, scholen en zorginstellingen uit om hun noden kenbaar te maken zodat de databank zoveel mogelijk toegevoegde waarde kan ontsluiten.

Terra brengt de infrastructuur voor meer dan 5000 publieke en semipublieke entiteiten in kaart. In eerste instantie ligt de focus op het verzamelen van energiegerelateerde data en de automatische opmaak van het ROP. Publieke overheden zullen hun verbruik kunnen opvolgen, evalueren en gebruiken voor efficiëntieverhoging. De impact zal voelbaar worden vanaf 2017. Eind 2016 zullen de beschikbare data publiek toegankelijk gemaakt worden. Alle mogelijke stakeholders kunnen met de data aan de slag. Tegelijk zorgt Terra voor 308 lokale besturen voor aanzienlijke efficiëntieverhoging, aangezien de gemeentes de data dan gaan verifiëren in plaats van zelf manueel in te voeren.

Terra (her)gebruikt maximaal bestaande infrastructures, processen en authentieke gegevensbronnen. Automatisatie vormt de sleutel naar lastenverlaging.

Enkele voorbeelden:

- Momenteel vraagt de halfjaarlijkse opmaak van het ROP heel wat inzet van middelen. Voor alle gemeentes samen betekent dit een halfjaarlijkse inzet tussen de 1400 à 1800 mandagen. Terra kan deze inzet verlagen tot een kwart. Daarnaast kan bijkomende GIS ondersteuning bij 70 gemeentes een besparing van 350 000€ vertegenwoordigen.
- Binnen RO kan het project het werk van 500 à 600 mandagen herleiden tot een kwart.
- Het energieverbruik wordt op 10 TWh of 650 miljoen € per jaar geraamd. Waardoor elke 1% besparing gerealiseerd dankzij krachtige prioritisatie en selectie van projecten een besparing oplevert van 6,5 miljoen €.

Het VEB is een voorloper, alle stakeholders in of buiten Vlaanderen kunnen dit model, dat transparant beschikbaar is, overnemen. Uit contacten tussen overheden blijkt dat er in meerdere landen van Europa een dringende behoefte bestaat om het patrimonium van de overheid in kaart te brengen.

De geïnvesteerde middelen zijn eerder beperkt omdat we maximaal gebruik maken van bestaande data. En door het grootschalig en automatisch recupereren en integreren van bestaande officiële data wordt heel veel werk en manuele interventie vermeden, bijkomend zijn mogelijke besparingen gezien het immense bereik of schaal van het project enorm. De terugverdientijd van dit project bedraagt zo slechts enkele maanden.

Uniek en innovatief

Het Terra project is uniek omwille van verschillende redenen.

1. Het VEB is erin geslaagd om verschillende overheidsentiteiten te motiveren om hun specifieke datasets ter beschikking te stellen om te koppelen tot één grote databank met als 'beloning' dat ze hun specifieke missie en behoeften veel gemakkelijker en kostenefficiënter kunnen invullen en bijkomend die van hun collega overheidsentiteiten. Het VEB bijvoorbeeld heeft als missie de energiekost van de Vlaamse Overheid te verminderen. Het inventariseren, verzamelen en centraliseren van her en der verspreide informatie rond energie en infrastructuur is daarvoor een must.
2. Terra heeft niet als doel om het warm water opnieuw uit te vinden. Een bestaande databank – de vastgoeddatabank – wordt als vertrekpunt gebruikt. (Her)gebruik van bestaande infrastructuur, technologie en opgedane ervaring zorgen aldus voor een aanzienlijke kostenefficiëntie.

3. Samenwerking tussen verschillende entiteiten binnen de Vlaamse Overheid zorgt voor een interessante kruisbestuiving. Gemeenschappelijke noden worden blootgelegd. Zo blijkt een inventaris van de percelen een belangrijke gemeenschappelijke behoefte van zowel het VEB als van Ruimte Vlaanderen en Wonen Vlaanderen. Dit zorgt voor duidelijke win-win situaties. Entiteiten zien in Terra innovatieve toepassingen ter ondersteuning van hun eigen doelstellingen.
4. Terra ondersteunt Vlaanderen Radicaal Digitaal, een verregaande vereenvoudiging en digitalisering van de werking van de overheid.
5. Terra zet in op Open Data. Naast zelf detecteren waar de winst zit in energie-efficiëntie maatregelen, willen we de verworven informatie publiek openstellen om tot innovatieve toepassingen te komen. Wij beschikken niet over het personeel en de middelen om alle mogelijke toepassingen zelf uit te werken. Wel zijn we ervan overtuigd dat er een enorm potentieel zit in de combinatie van energiegegevens en patrimoniumgegevens.
6. We bieden innovators niet alleen een unieke kans om met oplossingen te komen en we zoeken ook met hen hoe wij hun oplossingen kunnen valoriseren binnen de overheid en ook binnen de wet Overheidsopdrachten. En zo is de cirkel wat betreft missie VEB rond. Verlaging van de energiekost van de overheidsentiteiten, in samenwerking met de overheidsentiteiten, in samenwerking met innovators ten voordele van opnieuw diezelfde overheidsentiteiten.

Elk zijn stukje van de puzzel

Alle betrokken overheidspartijen zijn essentieel voor hun deel van de puzzel; dit project staat of valt door de samenwerking.

Het Facilitair Bedrijf biedt de fundering van de databank, door het openstellen van de bestaande **vastgoed**databank. RV en WV willen het ruime aanbod aan **bebouwbare onbebouwde percelen** in Vlaanderen zoveel mogelijk archiveren (Vlaams Codex RO, Vlaamse Wooncode, decreet Grond- en Pandenbeleid). Het Vlaams Energieagentschap stelt data uit de **EPC- en EPB-databank** ter beschikking. Agentschap voor Geografische Informatie helpt met de correcte **CRAB-adressen** en perceelplannen en dergelijke. Departement Informatie Vlaanderen ten slotte levert extra **expertise rond databank en -verwerking** aan. Verder wordt overlegd met Eandis en Infrax welke gegevens uit hun **EAN-databanken** kunnen geïntegreerd worden. Tenslotte wordt alle **leverings- en facturatiegegevens van het VEB** (als leverancier van energie) geïnjecteerd in de databank.

We zitten 1 keer per maand samen met de stuurgroep die bestaat uit de projectverantwoordelijken van bovenstaande entiteiten. Verder hebben we een klankbordgroep opgestart, om nog meer ideeën van potentiële doelgroepen aan bod te laten komen. De betrokken overheidspartijen zijn onder andere Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten, de distributienetbeheerders, Agion, VIPA, VSKO (net katholiek onderwijs), gemeenschapsonderwijs, sociale huisvestingsmaatschappijen, lokale besturen o. a. Provincie Vlaams-Brabant. Die groep vergadert 2 keer per jaar.

Samenwerking stopt niet met het einde van het project. IT is nooit af. Zo ook dit project niet. Nieuwe doelgroepen zullen zich willen aansluiten en/of nieuwe datasets. Ook de samenwerking met iedereen die met de databank aan de slag wilt, is cruciaal. Gevolgd door het valoriseren van hun oplossing in het kader van wet overheidsopdrachten.

Open data

Open data zijn inherent aan dit project. We geloven ook dat we niet alle mogelijkheden en opportuniteiten zélf kunnen zien, laat staan de middelen hebben om die uit te werken. Dus willen we **alle bovenstaande datasets openstellen** voor mogelijke innovatieve spelers op de markt.

We zouden ook als een moederkloek op deze data kunnen zitten en broeden (analyseren) tot er een ei gelegd wordt: de identificatie van projecten. Maar dat kost veel te veel tijd en geld. Er zijn tal van organisaties en personen die – mits een vlotte toegang tot de ruwe data – snel interessante kansen zullen spotten. Wie? Bv: gepensioneerde ingenieurs, consultants, thesisstudenten, een technische school, een ngo of krantenredactie: zij kunnen allen op hun manier naar de data kijken, en zullen sneller dan de overheid allerlei toepassingen zien. Wat gaan ze vinden? In eerste instantie feiten over energie: wie verbruikt veel, waar, misschien ook waarom... Maar het gaat verder dan energie. Omdat er veel informatie over gebruikers en gebouwen aanwezig is, kan over mobiliteit, ruimte of milieu nagedacht worden.

Om deze reden wordt prioritair gewerkt aan het integreren en ter beschikking stellen van de open data. Het ontwikkelen van apps, rapportage- of analysetoepassingen zal mogelijk sneller en goedkoper gebeuren in de markt dan binnen de overheid.

Het is niet alleen de bedoeling om de data publiek ter beschikking te stellen. Het VEB wil een stap verder gaan door ervoor te zorgen dat ideeën en voorstellen uit de markt tot realisatie komen. We bieden innovators dus een unieke kans om met out-of-the-box oplossingen te komen en we zoeken samen met deze innovators hoe wij de beste oplossingen kunnen valoriseren binnen de overheid en dit binnen de wet Overheidsopdrachten. In plaats van met klassieke bestekken te werken, willen we tot functionele en resultaatgerichte bestekken komen, die ruimte bieden aan innovatie.

De dataset die we ter beschikking stellen is een netwerk van data. Deze originele data komt zoals hierboven opgesomd voornamelijk uit de vastgoeddatabank, het Register van Onbebouwde Percelen, de EPC-databank en de verbruiks- en facturatiegegevens uit ons klantenbeheersysteem. Dit lijstje is niet exhaustief, Terra biedt mogelijkheden om nog meer originele data te koppelen en centraliseren.